

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně zpravodajky Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **E. B.**, zastoupený Mgr. Martinem Kainem, advokátem, sídlem Nádražní 58/110, Praha 5, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, **za účasti:** Chyňavská rolnická společnost, s.r.o., sídlem Chyňava 429, zastoupená JUDr. Danielou Jablonskou, advokátkou, sídlem Talichova 807, Beroun, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2018, č. j. 154402/2017/KÚSK, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2020, č. j. 54 A 26/2018 - 70,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, zamítl jako opožděné odvolání žalobce podané dne 20. 11. 2017 proti rozhodnutí Městského úřadu Beroun (dále jen „vodoprávní úřad“) ze dne 5. 11. 2008, č. j. 11633/2008/ŽP-VOD/Li. Tímto rozhodnutím vodoprávní úřad vydal osobě zúčastněné na řízení dle § 8 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), povolení k odběru podzemní vody ze studny na pozemcích parc. č. PK XA, XB, XC a XD, v kat. území Chyňava v množství maximálně 1 170 m³/měsíc a 14 034 m³/rok. Povolení bylo vydáno na dobu 50 let od právní moci rozhodnutí s tím, že voda bude sloužit k zásobování areálu živočišné výroby osoby zúčastněné na řízení.

[2] V řízení o žádosti o povolení k nakládání s vodami osoba zúčastněná na řízení doložila rozhodnutí ze dne 15. 9. 1965, č. j. 5338/1965-405, kterým Okresní národní výbor Beroun vydal jednotnému zemědělskému družstvu Úsvit Chyňava (dále jen „JZD Chyňava“) rozhodnutí o povolení zvláštního užívání vody a stavební povolení k vodnímu dílu v rámci akce nazvané „Okres Beroun – obec Chyňava – vodovod pro areál JZD Chyňava“, jehož součástí bylo vedle výstavby vodovodu i vybudování studny na pozemku parc. č. PK XA. Dále doložila kupní smlouvu ze dne 22. 2. 1994, na základě které osoba zúčastněná na řízení koupila od Zemědělského družstva Úsvit Chyňava, v likvidaci (jako prodávajícího) nemovitosti JZD Chyňava, včetně zdrojů vody a vybudovaných vodovodních přípojek pro areál živočišné výroby (viz čl. I poslední odstavec smlouvy).

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro opožděnost žalobu, kterou Krajský soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Ztotožnil se s žalovaným, že z textu dopisu JUDr. Karla Lahodného ze dne 13. 1. 2009, adresovaného osobě zúčastněné na řízení jménem žalobce, lze bez pochybností dovodit vědomost žalobce o vydání prvostupňového správního rozhodnutí vodoprávního úřadu a seznámení se s jeho obsahem (řešením otázky, jež byla předmětem rozhodování – tj. povolením k nakládání s vodami, konkrétně k odběru podzemní vody osobě zúčastněné na řízení ze studny umístěné na pozemku žalobce). Krajský soud upozornil, že žalobce v předchozím řízení ani v podané žalobě nezpochybnil, že byl dopis ze dne 13. 1. 2009 (navazující na vydání prvostupňového rozhodnutí, na které výslovně odkazuje) napsán jeho jménem tehdejším zástupcem. Pokud se žalobce s prvostupňovým správním rozhodnutím prokazatelně seznámil již v roce 2009, nemohl se dle krajského soudu dovolávat jeho neoznámení. Žalovaný tak dle krajského soudu dospěl ke správnému závěru, že odvolání bylo podáno opožděně.

[4] Krajský soud též ve shodě s žalovaným uvedl, že z hlediska posouzení odvolání jako opožděného není důvodná žalobcova argumentace, že byl účastníkem řízení dle § 27 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (jako dotčená osoba, na kterou se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu). Nemohla se na něj proto vztahovat devadesátidenní subjektivní lhůta pro podání odvolání, neomezená objektivní lhůtou dle § 84 odst. 2 ve spojení s § 83 odst. 2 správního

pokračování

řádu. Dle krajského soudu mohl být žalobce účastníkem řízení pouze podle § 27 odst. 2 správního řádu, přičemž v takovém případě platí, že pokud správní orgán účastníku řízení rozhodnutí neoznámí, náleží takové osobě poté, co se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozví, třicetidenní subjektivní odvolací lhůta, omezená jednoroční objektivní lhůtou, jež plyne od doručení rozhodnutí poslednímu z účastníků. I v případě, že by se žalobce o rozhodnutí nedozvěděl, tedy odvolání bylo podáno po marném uplynutí jednoroční objektivní lhůty.

II. Kasační stížnost a vyjádření účastníků

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítal, že mu prvostupňové správní rozhodnutí nebylo nikdy doručeno; řádné doručení rozhodnutí za podmínek stanovených § 19 a násl. správního řádu nelze dle stěžovatele dovodit ani z dopisu ze dne 13. 1. 2009. Krajský soud navíc dospěl k závěru o doručení prvostupňového rozhodnutí, aniž s ním stěžovatele dopředu seznámil a poskytl mu prostor na něj procesně reagovat. Stěžovatel trval na tom, že se s obsahem prvostupňového správního rozhodnutí poprvé seznámil až dne 8. 11. 2017, kdy pořídil jeho kopii ze správního spisu vodoprávního úřadu. Teprve v tento okamžik tedy došlo k oznámení rozhodnutí, a odvolání (podané dne 20. 11. 2017) proto nebylo možno pokládat za opožděné.

[6] Stěžovatel měl taktéž za to, že mu svědčí vlastnické právo ke stavbě studny na pozemku parc. č. st. XE v kat. území Ch. [dříve pozemku parc. č. zjednodušené evidence (PK) XA v kat. území Ch.]. Domníval se proto, že s ním v řízení o vydání povolení mělo být jednáno jako s nerozlučným společníkem osoby zúčastněné na řízení (jako žadatelem o povolení).

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel uplatnil totožné námítky jako v předchozím správním řízení a v podané žalobě. Dle názoru žalovaného stěžovatel nerozlišuje mezi oprávněním k odběru podzemních vod a vlastnictvím stavby studny, nadto v řízení nepředložil žádný důkaz, kterým by vlastnictví studny prokázal. Žalovaný se tak v plném rozsahu ztotožnil s napadeným rozsudkem krajského soudu, na jehož odůvodnění ve vyjádření odkázal.

[8] Osoba zúčastněná na řízení v podaném vyjádření poukázala na skutečnost, že z listin doložených ve správním řízení vyplynulo, že stěžovatel byl s vydáním prvostupňového správního rozhodnutí a jeho obsahem nepochybně obeznámen. V souvislosti s otázkou vlastnictví studny připomněla, že stěžovatel studnu na pozemku parc. č. st. XE v kat. území Ch. nepostavil, ani ji nenabyl koupí. To potvrdil i Státní pozemkový úřad ve sdělení ze dne 2. 1. 2018, v němž uvedl, že předmětem kupní smlouvy uzavřené mezi žalobcem a Pozemkovým fondem byl pouze pozemek parc. č. (PK) XA, nikoli vodní zdroj v podobě studny, jejímž vlastníkem Pozemkový fond nikdy nebyl. Osoba zúčastněná na řízení uzavřela, že vodoprávní úřad měl za prokázané její vlastnické právo na základě doložených listinných podkladů a nepanovala o něm žádná pochybnost. Ostatně ani stěžovatel tuto skutečnost v průběhu roku 2008, kdy probíhalo správní řízení o povolení nakládání s vodami, jakož i jejich vzájemná jednání, nezpochybňoval.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[10] Krajský soud v napadeném rozsudku správně vycházel z toho, že bylo-li stěžovatelem podané odvolání zamítnuto jako opožděné, nelze se v řízení zabývat věcnými námitkami směřujícími proti rozhodnutí o vydání povolení k nakládání s vodami. V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu je soud v případě žaloby směřující proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání jako opožděného (nebo nepřipustného) oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o odvolání opožděné nebo nepřipustné a zda mohl být žalobce neprovedením odvolacího přezkumu zkrácen na svých právech (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2003, č. j. 5 A 14/2002 - 35, č. 287/2004 Sb. NSS, usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 8. 2008, č. j. 8 As 51/2006 - 105, též rozsudky ze dne 30. 9. 2008, č. j. 8 As 51/2006 - 112, ze dne 27. 11. 2008, č. j. 2 As 53/2007 - 111, ze dne 23. 12. 2009, č. j. 5 As 105/2008 - 135, ze dne 23. 4. 2010, č. j. 5 As 10/2010 - 75, ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 100/2017 - 46).

[11] Nejvyšší správní soud dále ve shodě s krajským soudem z obsahu připojeného správního spisu ověřil, že v něm chybí doklad o (řádném) doručení prvostupňového správního rozhodnutí stěžovateli jako účastníkovi správního řízení. Právě na takové situace nicméně míří právní úprava obsažená v § 84 správního řádu. Podle § 84 odst. 1 správního řádu *osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno, může podat odvolání do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděla, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámit; zmeškání úkonu nelze prominout. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro účastníky uvedené v § 27 odst. 1.* Z poslední věty citovaného ustanovení vyplývá, že se toto ustanovení uplatní pouze na takové účastníky správního řízení, kteří nejsou tzv. hlavními účastníky řízení. Odst. 2 téhož ustanovení správního řádu pak upravuje, že *neoznámení rozhodnutí se nemůže dovolávat ten, kdo se s ním prokazatelně seznámil.* Takový účastník řízení může podat odvolání nejpozději ve lhůtě 90 dnů ode dne, kdy se s rozhodnutím seznámil (§ 83 odst. 2 správního řádu).

[12] Jak Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 28. 8. 2019, č. j. 6 As 24/2019 - 22, č. 3928/2019 Sb. NSS, *„pokud správní orgán neoznámí své rozhodnutí tzv. vedlejšímu (nepřímému) účastníkovi řízení ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu, náleží takové osobě poté, co se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozví, třicetidenní subjektivní odvolací lhůta omezená navíc jednoroční objektivní lhůtou (§ 84 odst. 1 správního řádu). Devadesátidenní subjektivní lhůta pro podání odvolání neomezená žádnou objektivní lhůtou (§ 84 odst. 2 ve spojení s § 83 odst. 2 správního řádu) se vztahuje jen na tzv. hlavní (přímé, neopomenutelné) účastníky řízení ve smyslu § 27 odst. 1 správního řádu“.*

[13] Ve vztahu k posouzení otázky opožděnosti podaného odvolání není v souzené věci důvodná argumentace stěžovatele, že byl v předchozím správním řízení tzv. hlavním účastníkem ve smyslu § 27 odst. 1 správního řádu (s ohledem na tvrzené společenství práv nebo povinností s osobou zúčastněnou na řízení), a nevztahovala se na něj

pokračování

tedy devadesátidenní subjektivní lhůta pro podání odvolání (od okamžiku prokazatelného seznámení se s vydaným rozhodnutím), neomezená objektivní lhůtou (§ 84 odst. 2 ve spojení s § 83 odst. 2 správního řádu).

[14] Podle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu jsou účastníky řízení *v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu*. Stěžovatel v projednávané věci nebyl žadatelem o povolení, jímž byla jako vlastník studny pouze osoba zúčastněná na řízení. Zároveň stěžovatel a osoba zúčastněná na řízení nebyli nositeli společného veřejného subjektivního práva, které by bylo dotčeno, a to ani v rovině soukromoprávní. Krajský soud v této souvislosti správně upozornil, že z vodního zákona neplyne, že by povolení k nakládání s vodami bylo společným veřejným právem osoby zúčastněné na řízení jako žadatele o toto povolení a stěžovatele jako vlastníka pozemku (na němž se studna nachází), které by založilo jejich společenství práv nebo povinností, jak bylo vyloženo např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2014, č. j. 6 As 133/2013 - 83. V něm Nejvyšší správní soud vyslovil, že aby bylo možné osobu odlišnou od žadatele považovat za účastníka řízení podle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu, musí splnit dvě následující podmínky, „*jednak musí být dotčenou osobou, tedy osobou, jíž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě dotýká (§ 2 odst. 3 správního řádu), jednak musí být se žadatelem ve společenství práv nebo povinností. Takovým společenstvím práv může být podílové spoluvlastnictví určité věci. Pokud např. jeden ze spoluvlastníků stavebního pozemku v podílovém spoluvlastnictví podá žádost o zahájení správního řízení týkajícího se této věci, jsou účastníky tohoto řízení i ostatní spoluvlastníci, kteří žádost o zahájení řízení nepodali. (...)*“.

[15] Vody ve studních jsou dle vodního zákona podzemními vodami (§ 2 odst. 2 *in fine* vodního zákona), které nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují (§ 3 odst. 1 vodního zákona). Jak také vyplývá z § 11 odst. 2 vodního zákona, *povolení k nakládání s vodami nezakládá práva k cizím pozemkům a stavbám ani nevzniká vodoprávnímu úřadu, správci vodního toku nebo vlastníku vodního díla právní povinnost náhrady oprávněným za nemožnost nakládat s vodami v maximálním povoleném množství a s určitými vlastnostmi*. Vlastnictví studny (tvrzené s odstupem devíti let) stěžovatel neprokázal, ani je v průběhu roku 2008, kdy probíhalo řízení o povolení nakládání s vodami, netvrdil a ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení je nijak nezpochybňoval. Z obsahu dopisu ze dne 13. 1. 2009 (jenž bude citován dále) naopak vyplývá, že stěžovatel za vlastníka studny považoval osobu zúčastněnou na řízení, která ji trvale užívá k odběru podzemních vod pro provozovanou zemědělskou činnost. Vlastnictví studny osobou zúčastněnou na řízení pak měl na základě doložených listinných podkladů (uvedených shora v bodě [2]) za prokázané též vodoprávní úřad.

[16] Shora předestřený výklad, dle kterého stěžovatel nebyl účastníkem správního řízení dle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu, pak potvrzuje také vymezení okruhu účastníků vodoprávního řízení, k němuž došlo po novele provedené zákonem č. 150/2010 Sb., jímž byl okruh účastníků v § 115 odst. 15 vodního zákona v tehdejší znění taxativně vymezen tak, že jsou jimi pouze žadatel a dále osoby uvedené v odst. 4 a 7 tohoto ustanovení zákona, tj. obec, v jejímž územním obvodu může dojít rozhodnutím vodoprávního úřadu k ovlivnění vodních poměrů nebo životního prostředí (odst. 4) a občanské sdružení, jehož cílem je podle jeho stanov ochrana životního prostředí a které o postavení účastníka řízení

písemně požádá (odst. 7). Do přijetí uvedené novely (viz čl. II bod 8 přechodných ustanovení zákona č. 150/2010 Sb.) však bylo namíste v souladu s § 115 odst. 1 vodního zákona aplikovat obecnou úpravu účastenství podle § 27 správního řádu, dle které, jak správně dovodil i krajský soud, stěžovatel mohl být účastníkem správního řízení o povolení k nakládání s vodami toliko podle odst. 2 tohoto ustanovení správního řádu, tedy jako tzv. účastník vedlejší.

[17] Nejvyšší správní soud zároveň přisvědčuje závěrům krajského soudu, že v řízení bylo prokázáno, že stěžovatel se dozvěděl o prvostupňovém správním rozhodnutí o povolení nakládání s vodami, včetně řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, již v roce 2009. Tuto skutečnost krajský soud ve shodě s žalovaným dovodil z obsahu již zmiňovaného dopisu JUDr. Karla Lahodného, advokáta, datovaného 13. 1. 2009 a adresovaného osobě zúčastněné na řízení jménem žalobce. Z jeho obsahu vyplývá, že se jím JUDr. Karel Lahodný, advokát, obrací na tehdejšího jednatele osoby zúčastněné na řízení, a to jménem klienta – stěžovatele – jako vlastníka pozemku parc. č. XA zjednodušené evidence (PK) v kat. území Ch., na kterém je umístěna studna, kterou osoba zúčastněná na řízení „jako její vlastník trvale užívá k odběru podzemních vod pro Vámi provozovanou zemědělskou činnost na základě povolení k nakládání s vodami příslušného vodoprávního úřadu, tj. odboru životního prostředí Městského úřadu Beroun“. V dopisu je dále uvedeno následující: „Jak vyplývá ze shora uvedeného, vlastníkem studny jako zdroje vod a pozemku, na kterém je studna umístěna, jsou odlišné osoby. Podle § 11 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (dále jen „vodní zákon“), nezakládá povolení k nakládání s vodami práva k cizím pozemkům. V takovém případě, jak vyplývá i z odůvodnění vodoprávního úřadu při vydání povolení k nakládání s vodami, vztahujícího se k předmětné studni, si musí oprávněný k nakládání s vodami zajistit dohodu s vlastníkem pozemku, na němž se zdroj vod nachází. Můj klient vychází ze stávajícího stavu, kdy předmětný pozemek nemůže efektivně zemědělsky využívat, neboť by tím vyloučil možnost odběru vod pro Vaši společnost. Můj klient je nakloněn řešení, které předjímá vodní zákon, a navrhuje uzavřít dohodu, jejíž návrh přikládám. Tato dohoda by zajistila užití pozemku mého klienta v rozsahu, v jakém je Vaší společností při odběru vod dosud užíván s tím, že by mu proti tomu poskytla věcné plnění ve formě odběru množství vod definovaném v návrhu smlouvy. (...)“ (pozn.: zvýraznění podtržením doplnil soud).

[18] Lze se proto ztotožnit s hodnocením krajského soudu, který měl z dopisu ze dne 13. 1. 2009 za prokázané, že stěžovatel se o obsahu prvostupňového správního rozhodnutí dozvěděl co do sporné otázky, jež byla předmětem rozhodování, včetně toho, jakým způsobem se případně mohla dotknout jeho práv (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, č. j. 2 As 25/2007 - 118, č. 1838/2009 Sb. NSS). Jak v této souvislosti uvedl již krajský soud, datum vyhotovení dopisu časově navazovalo na vydání prvostupňového správního rozhodnutí a z textu dopisu, který výslovně odkazuje na konkrétní obsah odůvodnění rozhodnutí vodoprávního úřadu o povolení odběru vod, lze dovodit nejen vědomost stěžovatele o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, ale též vědomost a znalost jeho obsahu. Je zřejmé, že právě s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí o povolení vydaného osobě zúčastněné na řízení, v němž vodoprávní úřad s odkazem na § 11 vodního zákona upozornil, že „je-li třeba využívat k povolenému nakládání cizí nemovitost, musí si potřebná práva k nim zajistit oprávněný dohodou s jejich vlastníky“, se stěžovatel (jako vlastník

pokračování

pozemku) citovaným dopisem obrátil na osobu zúčastněnou na řízení (jako vlastníka studny) s návrhem na uzavření dohody, kterou k dopisu připojil.

[19] Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl s hodnocením veškerých shora uvedených okolností a z nich vyvozených závěrů seznámen již v odůvodnění rozhodnutí o odvolání, nemohly být pro něj překvapivé. Ba právě naopak, chtěl-li být stěžovatel v řízení před krajským soudem úspěšný, měl argumentaci směřovat právě proti těmto závěrům. Stěžovatel však v průběhu soudního řízení před krajským soudem nezpochybňoval, že byl citovaný dopis ze dne 13. 1. 2009 napsán jeho jménem tehdejším zástupcem. O to se pokouší až v nyní vedeném řízení před Nejvyšším správním soudem, kdy v kasační stížnosti namítá, že nebyla doložena plná moc k jeho zastupování. Jelikož však stěžovateli objektivně nic nebránilo vznést tuto námitku již v řízení před krajským soudem, Nejvyšší správní soud se jí s odkazem na § 104 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nemohl pro nepřipustnost zabývat.

[20] S ohledem na skutečnost, že stěžovatel mohl být účastníkem správního řízení „pouze“ podle § 27 odst. 2 správního řádu, krajský soud správně uzavřel, že odvolání by bylo podáno opožděně, i kdyby se stěžovatel nedozvěděl o jeho vydání a seznámil se s jeho obsahem až v roce 2017. Lhůta pro podání odvolání je totiž v takovém případě (s ohledem na právní jistotu ostatních účastníků řízení) omezena jednoroční objektivní lhůtou, která plyne od doručení rozhodnutí posledního z účastníků řízení (§ 84 odst. 1 správního řádu). K doručení prvostupňového správního rozhodnutí posledního z účastníků řízení (Ing. Z. P.) došlo dne 19. 12. 2008, jednoroční objektivní lhůta k podání odvolání tedy uplynula dne 19. 12. 2009. Odvolání podané dne 20. 11. 2017 bylo tedy i v tomto případě opožděné.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud tak na základě výše uvedených skutečností neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[22] O nákladech řízení stěžovatele Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[23] Žalovaný požadoval paušální náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, a to i za úkony učiněné v řízení před krajským soudem, s odůvodněním, že nepřiznání nákladů řízení by bylo porušením ústavního principu rovnosti účastníků soudního řízení.

[24] K tomuto návrhu žalovaného Nejvyšší správní soud konstatuje, že rovnost účastníků řízení podle § 36 odst. 1 s. ř. s. není nikterak narušena, pokud žalovanému správnímu orgánu není v soudním řízení správním, v němž měl plný úspěch, přiznána paušální náhrada nákladů řízení. Ve smyslu § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu náleží náhrada hotových výdajů účelně vynaložených v souvislosti s poskytnutím právní služby advokátovi, přičemž nedohodl-li se advokát s klientem na jiné paušální částce, činí tato částka 300 Kč za jeden úkon právní služby. Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, „zásadu rovnosti účastníků řízení ve smyslu článku 37 odst. 3

Listiny základních práv a svobod naplňuje přiznání paušální náhrady coby náhrady hotových výdajů podle jejich demonstrativního výčtu v § 137 odst. 1 občanského soudního řádu i účastníkovi řízení, který advokátem zastoupen není, a to v situacích, v nichž by účastníkovi řízení zastoupenému advokátem byla přiznána taková náhrada podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu.“ A contrario z citovaného nálezu Ústavního soudu vyplývá, že paušální náhradu nákladů nelze přiznat účastníkovi řízení, pokud by mu paušální náhrada nákladů nepříslušela ani při zastoupení advokátem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2014, č. j. 4 As 220/2014 - 20).

[25] Taková situace nastala i v nyní posuzované věci. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 6 As 40/2006 - 87, č. 1260/2007 Sb. NSS, „(...) v případě, že v soudním řízení správním vystupuje jako účastník orgán veřejné správy v oboru své působnosti, není v zásadě důvodně vynaloženým nákladem, pokud se v takovém řízení nechá zastoupit. (...) Stejně tak Vrchní soud v Praze konstatoval, že povinnost správního úřadu jím vydané rozhodnutí hájit na soudě proti správní žalobě představuje samozřejmou součást povinností plynoucí z běžné správní agendy. Nelze proto spravedlivě žádat na žalobci, aby hradil náklady, vzniklé tím, že správní úřad udělil k zastupování plnou moc advokátovi (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 1. 1998, č. j. 6 A 90/96 - 23).“ Podle citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu by žalovanému nemohla být přiznána paušální náhrada nákladů, pokud by byl zastoupen advokátem, a proto ve smyslu citovaného nálezu Ústavního soudu mu tato náhrada nemůže být přiznána ani v případě, že zastoupen není (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2015, č. j. 1 Afs 225/2014 - 31, či usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS). Žalovanému, kterému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, tudíž Nejvyšší správní soud náhradu nepřiznal (§ 60 odst. 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[26] Osoba zúčastněná na řízení nemá dle § 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soud v průběhu řízení neuložil žádnou povinnost, v jejíž souvislosti by jí mohly vzniknout náklady řízení, a osoba zúčastněná na řízení ani nenavrhla přiznání jiných nákladů zvláštního zřetele hodných.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. prosince 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu